

İşitme Yetersizliği

İnsanlar doğdukları andan itibaren, hatta anne karnında, çevrelerindeki sesleri duymaya başlar. Duyguları, düşünceleri ve daha birçok iletişim ögesini işitme yoluyla tanır. Ancak işitme duyusunda yaşanan aksaklıklar ya da problemler gelişimin birçok alanını olumsuz etkilemektedir.

İşitme duyusunda yetersizlik yaşayan bireyleri **Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (2020)** 31152 sayılı resmi gazete yazısında şöyle tanımlamaktadır; *“İşitme duyarlılığının kısmen veya tamamen kaybından dolayı konuşmayı edinmede, dili kullanma ve iletişimde yaşadığı güçlükler nedeniyle özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan birey.”*

Sosyal-duygusal, akademik ve konuşma-dil alanlarında bireyi etkileyen işitme yetersizliğinin tanınması ise sistematik bir süreç olarak işlemektedir. Doğumla birlikte yeni doğan işitme testleri yapılmaktadır. Aileler ya da çevredeki kişiler belirli farklılıkları anlayıp (**kulak ağrısı şikâyeti, sese tepki vermeme, sesin olduğu yöne dönmeme, uyarınları almada sıkıntılar vb.**) odyometrik testlere başvurabilirler. Ayrıca okullarda belirli zamanlarda taramalar yapılmakta böylelikle işitme kaybı olan çocuklar fark edilip daha ayrıntılı değerlendirmelere yönlendirilmektedir.

Ailelerin ya da tarama faaliyetlerinin neticesinde işitme kaybı olduğundan şüphelenilen bireyler için odyometrik testlere başvurulur. Bu testler işitme kaybının kaynağına ve işitme testi yapılacak bireyin yaşına göre değişmektedir. Bu testler şunlardır:

- Saf-Ton odyometri,
- Kemik iletim testi,
- Oyun odyometrisi,
- Konuşma odyometrisi,
- İmmittance odyometri,
- Uyandırılmış tepki odyometrisi
- Oto-akustik emisyon testi.

İşitme kaybı belirlendikten sonra eğitsel değerlendirme yapılmaktadır. Eğitsel değerlendirmeler Rehberlik ve Araştırma Merkezleri (RAM) tarafından yapılmaktadır. Bireyin dil ve iletişim becerileri, zekâ durumu ve başarı değerlendirilmesi yapılır. Bu değerlendirmeler sırasında **Stanford Başarı testi, sözel olmayan zekâ testleri, okuma ve anlatma testleri** kullanılır. Değerlendirilme yapıldıktan sonra gerekli eğitim planı hazırlanır, eğitimsel düzenlemeler (bireysel farklılıklar dikkate alınmalı, kişiye özel BEP hazırlanmalı, görsel olarak zengin bir ortam hazırlanmalı, öğrencinin yetersizliğine yönelik uygun materyaller sunulmalı, öğretimsel stratejiler çocuğun yeterliliğine göre yapılandırılmalı vb.) yapılır ve yoğun müdahale programı başlar.

Erken teşhisin konması ve erken tanılama ile başlayan müdahale programları, çocuğun ileriki yaşantısına olumlu katkı sağlayacaktır. Ülkemizde ve dünyada **erken tanılamamanın önemi** sıklıkla vurgulanmaktadır. Erken tanılanan bireyler alıcı ve ifade edici dil becerileri açısından akranlarına yaklaşmakta, akademik başarıları olumlu etkilenmekte ve gelişimin tüm alanlarında geç teşhis konulan bireylerden daha ileride olmaktadır.

06.04.2021

Ali İSMAİLOĞLU
Özel Eğitim Öğretmeni